

وزارت خارجه؛ انسجام فکری و سیاست رسانه‌ای در توییتر

کیومرث اشتریان

اگر انسجام فکری داشته باشید، می‌توانید از توییتهای آشفته ترامپ بهره‌برداری کنید و سیاست رسانه‌ای خود را در توییتر ساماندهی کنید. ترامپ با هذیان‌های توییتری خود فضای آشفته‌ای را برای شما می‌سازد که ممکن است باعث پریشانی اجتماعی شود. بی‌مسئولیتی و رهاشدگی آدمیسان می‌تواند آسیب‌های اجتماعی پدید آورد؛ به‌ویژه آنکه چنین آدمی رئیس‌جمهور بزرگ‌ترین قدرت نظامی جهان باشد. او فردی «ضد اجتماعی» و «ضد نهادی» است که از بسیاری از مرزهای انسانی-حیثیتی گذر کرده که می‌تواند نظم فکری و انسجام اجتماعی شما را مختل کند. بنابراین، آنگاه که می‌خواهید سیاست‌های خود را پیش ببرید و از این آسیب‌ها در امان بمانید، باید به یک ابزار مهم مجهز شوید و آن این است که «آمادگی خود را با انسجام فکری پیشینی حفظ کنید». سستور و بین سستور توییت وزیر خارجه ایران درباره تنگه هرمز کاملاً روشن بود. عراقچی می‌گوید تنگه با هماهنگی سازمان بنادر و کشتیرانی ایران، «باز» است. از سوی دیگر، مقامات نظامی ایران گفته‌اند تردد شناورهای نظامی ممنوع است و تردد شناورهای تجاری باید از مسیر تعیین‌شده از سوی سازمان بنادر و دریانوردی ایران باشد. یعنی رفت و آمد کشتی نظامی ممنوع است، مدیریت عمومی تنگه هم با ایران است و اینکه این تدابیر در پی آتش‌بس در لبنان و در پی شروط سابق ایران است. به بیان دیگر، ششورای عالی امنیت ملی، سپاه و وزارت خارجه هماهنگ هستند. اما توییتهای آشفته ترامپ (و ناپسامانی فکری یا سوءاستفاده رقبای جناحی) همه چیز را مخدوش می‌کند و از آن روایت پیروزی می‌سازد. تذکر چند نکته ضروری است:

۱. موضع‌گیری شما نباید از توییتهای ترامپ فاصله زمانی بسیار زیاد داشته باشد؛ چون سخن شما در انبوهی از اخبار رسانه‌ای جهان گم می‌شود. هرگاه که رئیس‌جمهور کشوری همچون آمریکا، آن‌هم در میانه جنگ، توییتی می‌فرستد، یک موج دامنه‌دار خبری ایجاد می‌شود. اگر بلافاصله موضع‌گیری کنید، پاسخ شما بر موج خبری او سوار می‌شود و بدون هزینه، سواری مجانی می‌گیرید؛ چون رسانه‌ها به صورت طبیعی در پی اخذ واکنش طرف مقابل در هر خبری هستند؛ بنابراین آنچه را که شما بلافاصله می‌گویید، در ادامه سخن او منتشر می‌کنند. این یک نیاز طبیعی آدمیان است که حدیث رقا را بشنوند. هرچه فاصله زمانی شما از توییت اولیه بیشتر باشد، کمتر و کمتر شنیده می‌شوید.

۲. طبیعی است که نباید به همه توییتهای واکنش نشان دهید. اگر با نظم فکری توییتهای را به چند دسته تقسیم کنید، می‌دانید که کدام یک را باید پاسخ دهید. کدامیک باید به‌سرعت پاسخ داده شود و کدامیک را اساساً نباید پاسخ دهید. برخی توییتهای آثار حقوقی دارند، بنابراین تأمل شما باید بیشتر باشد. اما برخی دیگر روایت‌سازی رسانه‌ای است، بعضی توییتهای مستقیم غرور ملی شما را هدف می‌گیرد و پاسخی تیز می‌طلبد؛ سیلی رسانه‌ای را باید با سیلی پاسخ دهید و در لحظه، نه با تعارفات معمول. هنوز پاسخ درخشان وزیر خارجه در پاسخ به خیزندگی که پرسید «چکمه‌ها بر زمین است؛ شما نمی‌ترسید»، در فضای مجازی بازنشر می‌شود. در چنین شرایطی، پاسخ عمومی و گنگ و بی‌خاصیت شما جواب نمی‌دهد. آنگاه که او روایت مخدوشی از یک بیانه می‌سازد که پیامد حقوقی روشنی دارد، شما نمی‌توانید طرف را به «اقدامات لازم» حواله دهید و به این اکتفا کنید که بگویید «اگر محاصره دریایی ادامه یابد، جمهوری اسلامی ایران متقابلاً اقدامات لازم را انجام خواهد داد». اگر چنین کنید، در داخل و خارج روایت را باخته‌اید. در برابر فردی مثل ترامپ نمی‌توانید تنها به پاسخ‌های کلی و مرسوم در دیپلماسی اکتفا کنید.

۳. البته نیازی نیست به‌دام هذیان‌گویی‌های او بیفتید و همه را پاسخ دهید. اما این به آن معنا نیست که او را به صورت افسارگسیخته رها کنید. مهم این است که همه توییتهایش را به حساب اینکه آشفته است و هذیان‌گو یا در پی خروج از بحران است، بی‌پاسخ نگذارید.

حال که رئیس‌جمهوری ایران از ابتدای بحران وارد جالش توییتری و پاسخ‌گویی با وی شده،

به ناچار وزیر خارجه باید منظم و با انسجام به این امر مهم اقدام کند. انسجام فکری یعنی از پیش با دسته‌بندی توییتهایی که آثار حقوقی یا رسانه‌ای یا سیاسی یا نظامی دارند، بتواند آمادگی پاسخ‌گویی داشته باشد. آنگاه که با فرد آشفته‌های مواجه می‌شوید،

همه چیز بستگی به نظم فکری شما دارد تا شما را به مسیر بیراهه خود نکشاند.

یکشنبه ۳۰ فروردین ۱۴۰۵
۱ ذی‌القعده ۱۴۴۷
۱۹ آوریل ۲۰۲۶
سال بیست و دوم
شماره ۵۳۴۳
۴۰ هزار تومان
۸ صفحه

روزنامه

در «شرق» امروز می‌خوانید: مشکلات معیشتی سینماگران هر روز بیشتر می‌شود• آماده‌سازی بلاروس برای جنگ • طرح «ثبت روز ملی تنگه هرمز» در تقویم کشور کلید خورد • کشته‌شدن نظامی فرانسوی در لبنان

از میدان نبرد تا بازار نفت؛ بازی بزرگ در تنگه هرمز

معادله پنهان انرژی در کاخ سفید

گزارش تشریحی را در صفحه ۳ بخوانید

«شرق» حملات و دوقطبی‌های اخیر داخلی را در میانه بحران واکاوی می‌کند
ضرورت بازتعریف مرز نقد و تخریب در قبال قالیباف و تیم مذاکره‌کننده

ملی‌بیندیشیم، جناحی نجنگیم

یادداشت

سایه جنگ و تحریم چگونه از سر ایران کوتاه می‌شود؟

علیرضا سلطانی

استاددانشگاه

پاکستان با وجود مخالفت اسرائیل و بی‌میلی کشورهای جنوب خلیج فارس، شناسن مذاکره و توافق بالا به نظر می‌رسد. با وجود این‌ا اگر توافقی صورت نگیرد، احتمالاً از سرگیری جنگ حداقل در یک بازه زمانی شش‌ماهه با توجه به برگزاری مسابقات جام جهانی در آمریکا در خردادماه و همچنین درپیش‌بودن انتخابات میان‌دوره‌ای در آمریکا و اهمیت نتیجه انتخابات برای ترامپ و تیمش، کم است. این شرایط، بار دیگر شرایط را در وضعیت نگران‌کننده و خطرناک نه جنگ نه صلح قرار می‌دهد. وضعیتی که در آن امکان سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و اقدام را از دولت، فعالان اقتصادی و شرکت‌ها و بنگاه‌ها می‌گیرد و کشور را در شرایط سرگردانی شدید قرار می‌دهد و صرفاً زمینه را برای آغاز جنگی دیگر فراهم می‌کند. با این اوصاف اولویت مهم در ایران، باید عبور هرچه سریع‌تر از وضعیت نه جنگ نه صلح و کام‌گذاشتن در مسیر یک توافق نهایی

یادداشت

چرا تعویق انتخابات ضرورت دارد؟

ناصر ذاکری

کارشناس اقتصادی

انتخابات شوراهای شهر برای نزدیک به دو سال گذشته مورد بحث و مناقشه بین صاحبان سلیقه‌های سیاسی رقیب بوده است. طبق تقویم انتخاباتی کشور، این انتخابات باید در خرداد ۱۴۰۴ برگزار می‌شد، اما به دنبال برگزاری دواهم‌گام انتخابات ریاست‌جمهوری در خرداد ۱۴۰۳، برخی سخنوران پیشنهاد کردند برای هماهنگی دیواره با انتخابات ریاست‌جمهوری، دوران مسئولیت شورای فعلی هفت‌ساله شود؛ پیشنهادی که با مخالفت شدید طرف مقابل روبه‌رو شد. در نهایت بنا شد انتخابات شوراها در بهار ۱۴۰۵ انجام شود. اما اعمال محدودیت برای بسیاری از داوطلبان که حتی دامن برخی از اعضای فعلی شورا را نیز گرفت، نشان داد اراده‌ای قوی برای حذف همه افرادی که سلیقه متفاوت دارند، وجود دارد؛ اراده‌ای که حتی هم‌فکران خود را نیز برنمی‌تابد. بااین‌حال پرونده بحث‌انگیز ردصلاحیت‌ها با شروع جنگ تحمیلی و حمله ددمنشانه دشمن متوقف ماند. اینک مسئولان اعلام کرده‌اند که انتخابات شوراها در اردیبهشت‌ماه برگزار می‌شود. در مورد این برگزاری سه نکته مهم را می‌توان به عنوان موارد قوت و ضعف برشمرد که به باور نگارنده توجه به این سه برای بازنگری در این تصمیم بسیار ضروری است:

۱- بی‌تردید برگزاری انتخابات در چنین شرایطی که آتش‌بسی سنگنده با آینده‌ای نامعلوم حاکم شده، نشان از تسلط دولتمردان بر شرایط دارد و می‌توان آن را نوعی مانور قدرتمندانه تلقی کرد. گفتنی است دولتمردان انصافا در دوران آرزوه این جنگ نابرابر خوش درخشیدند و با مدیریت کارآمد عرضه کالاها و خدمات توانستند کارنامه‌ای موفق از خود بر جای بگذارند که البته همراهی و همدلی مردم فهیم و وظیفه‌شناس نیز نقش مهم و تعیین‌کننده در این موفقیت داشت. ازاین‌رو تلاش دولت برای برگزاری انتخابات در موعد مقرر را نیز می‌توان سرفصل دیگری از این کارنامه قابل تقدیر دانست. به بیان دقیق‌تر، برگزاری انتخابات را باید مانور اعتمادبه‌نفس دولت و نمایش قدرت ملی تلقی کرد و آن را امری مثبت و ارزنده بدانیم که اعلام می‌کند دشمن با حمله گسترده خود نتوانست موجب برقراری وضعیت اضطراری در کشور شود.

۲- همان‌گونه که اشاره شد، در مرحله بررسی صلاحیت نامزدها سخت‌گیری بسیار به کار رفته و حتی برخی نامزدها که به‌اصطلاح «خودی» محسوب می‌شدند هم رد شده‌اند تا ترکیب شورای بعدی حتی یک‌دست‌تر از وضع موجود هم بشود. وضعیتی که به شهادت روزنامه‌های روزهای قبل از شروع جنگ ظالمانه، مورد اعتراض شدید منتقدان بود و البته

شرق

رهبری: ارتش دلاورانه از آب و خاک و پرچم ایران دفاع می‌کند

۶

برگزیده‌ها

نشست‌های بهاره در واشنگتن زیر سایه سنگین جنگ افروزی و تنش در تنگه هرمز

هراس جهان از شوک انرژی

۴

بیانیه دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی درباره آخرین تحولات مذاکرات:

به پیشنهادهای جدید از سوی آمریکا پاسخ نداده‌ایم

۲

گفت‌وگوی «شرق» با معاون سازمان بهزیستی کشور درباره کودکانی که در جنگ بدون سرپرست شدند

واگذاری موقت فرزندان والدین شهید

۵

گفت‌وگوی احمد غلامی با محمدحسین عمادی

صبر استراتژیک چین به سر آمده؟

۷

یادداشت

ملیت و عقلانیت

محمدتقی فاضلمیبدی

«تدبیر قبیل از انجام کار تو را از پشیمانی بازمی‌دارد (امام علی ع)»

نخست: از رای و تدبیر دولت آقای یزشکیان و از شهامت و شجاعت نیروهای نظامی باید در ایسن روزگار قدردانی کرد.
دولتی که با تدبیر و عقلانیت توانست با این بحران‌های سخت و جنگ همه‌جانبه، معیشت مردم را به نیکی اداره کند، جای ستایش دارد. و باید گفت خدا دولت پرشکیان را قوت دهد.

دوم: حضور حماسی آحاد ملت در خیابان‌ها با در دست داشتن پرچم که نشانه ملیت و ایزانت است نیز جای تمجید و تقدیر دارد. و این نشانگر این است که مردم به پای استقلال و حفظ تمامیت ارضی ایستاده‌اند و هیچ کشور خارجی را در تعیین سرنوشت خود دخالت نمی‌دهند.

سوم: نظام جمهوری اسلامی در یکی از بحران‌ترین دوران خود قرار گرفته است. تاکنون تجاوز آمریکا و اسرائیل را مانند تجاوز صدام، هرچند با هزینه‌های زیاد، به نیکی پاسخ داده

است. همان‌طوره که در تاریخ انواع تجاوزها را از سر گذرانده و ایران، ایران مانده است، اما اینها تمام داستان نیست. سخن اینجاست که از اکنون باید عقلانیت سیاسی و تدبیری هوشیارانه به کار انداخت تا بتوانیم کشور را از این ورطه هولناک نجات دهیم. سرنوشت مذاکرات و آینده کشور را نباید به دست احساسات و افکار رادیکال بسپریم. باید اجازه داد کارشناسان کشور با مشورت همه گروه‌ها این مرحله بحرانی را طی کنند. برای نمونه اگر فردی مانند دکتر ظریف نظری داد یا آقای دکتر عراقچی برای حل مسئله تنگه هرمز سخنی گفت، یا کارشناسی دیگر نظری داد، در میدان با آنها شعارگونه برخورد نکنیم. برخی از نامه‌های تندی که این روزها به نام فضایی حوزه برای تغییر فتاوی تحریم سلاح هسته‌ای یا برخی نمایندگان مجلس منتشر می‌شود، ممکن است کار را بر مدبران و مدیران سخت‌تر کند و به مصلحت کشور نباشد.

شکست در مذاکرات آینده معلوم نیست کشور را به چه سرنوشتی دچار کند؟

شکست در مذاکرات آینده در صفحه ۳

دچار کند؟

شور و شوقی برای نقش‌داشتن در تعیین سرنوشت کشور نباید هیچ واکنشی از نوع بازنگری در شیوه‌های محدودکننده قبل از جنگ ظالمانه به دنبال داشته باشد و به‌اصطلاح باز هم باید در روی همان باشنه قبلی بچرخد که اجازه نمی‌داد انتخابات با مشارکت حداکثری و دشمن‌شکن برگزار شود؟